

Трагичните измерения на героичното в "Обесването на Ва

Публикувано от mOn на 10.03.2010

ТРАГИЧНИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ НА ГЕРОИЧНОТО В СТИХОТВОРЕНИЕТО

“ОБЕСВАНЕТО НА ВАСИЛ ЛЕВСКИ”

-

I. В какво намират проявление трагичните измерения на героичното в стихотворението?

Жанрът на творбата – ЕЛЕГИЯ – предполага трагични преживявания на лирическия герой, като основни чувства се определят тъгата, разочарованието, скръбта.

Формата на творбата наподобява класическа ситуация на ОПЛАКВАНЕ.

Темата за СМЪРТТА и отношението на лирическия Аз към нея също предопределя трагизма на преживяванията.

Заглавието: съобщава конкретно събитие, думата “обесване”, името на героя са предпоставка за трагични преживявания.

Основното чувство на СКРЪБ се внушава от текста на цялата творба.

Основен мотив е НАДГРОБНИЯТ ПЛАЧ, който съответства на формата на творбата.

Основен проблем – тревогите на конкретната личност /лирическия Аз/ за шансовете на надеждата сред гласовете на смъртта.

Кой говори? – ЛИРИЧЕСКИЯТ АЗ

С кого говори? – адресатът е “майко моя”=”родино мила”.

II. Как е разработен основният мотив за надгробния плач?

А/ Що е мотив? – в човешкия живот има важни ситуации, които са характерни, постоянно повтарящи се, независими от времето и пространството, в които се случват. Тези ситуации оставят впечатление за нещо трайно и важно – от тях се раждат мотивите в художествената литература.

Скръбта по загиналия е дълбоко разтърсващо емоционално състояние, породено от смъртта.

Смъртта в традиционния смисъл е загуба, разрушаване на хармонията в човешкия свят, невъзможност за връщане. Самият мотив за смъртта в стихотворението е изведен от връзката на героя с родината.

Плачът /риданието/ е реакция на тази непоправима загуба и като мотив е вплетен в емоционалната основа на творбата.

Б/ Как е разположен мотивът за плача в творбата?

...защо тъй жално, тъй милно плачеш? – 1.строфа, 2.стих

Ох, зная, зная, ти плачеш, майко,... – 2.строфа, 1.стих

Плачи! – 3.строфа, 1.стих

...жените плачат, пищят децата. – 4.строфа, 4.стих

...плач без надежда... - 5.строфа, 3.стих

ИЗВОД: Скръбта е обхванала цялата природа, тръгвайки от вътрешното Аз на лирическия говорител / *изразено чрез риторичните въпроси, възклицателните изречения, използваното междуметие /ох!/, обръщението към майката, психологически мотивирано от високата степен на скръбното чувство, а повелителното изречение в третата строфа подготвя обективния разказ за скръбта, който обхваща всичко./*

В/ в стихотворението природата е символично пространство, в което са разположени героичното и трагичното. *Как текстът го доказва?*

ИЗМЕРЕНИЯ НА ПРИРОДАТА	СИМВОЛНИ ЗНАЧЕНИЯ
------------------------	-------------------

1. ВРЕМЕТО	- зима – утвърдена алегория на смъртта /подобен смисъл се открива в “Политическа зима”, “Зимни вечери” на Смирненски/ - парадоксалното е, че в това стихотворение зимната картина е с преобладаващ черен цвят, който съответства на смърт и на политическа тирания/ назоваващи епитети:черна робиня, черно бесило; предмети, които се асоциират с черното: гарван, псета,вълци,гроб,изсъхнали тръни/
2.ПРОСТРАНСТВОТО	- самотното поле /сравнение със символичното значение на полето в “Х.Димитър”/ - “глас в пустиня” подчертава атмосферата на самотност
3. ЧОВЕКЪТ	- индивидуалният персонаж в образа на В.Левски – герой, лишен от активност; - ако в “Х.Димитър” смъртта на юнака ще доведе до продължение на борбата от други, то тук индивидуалната гибел значи гибел на целия народ /един син, Българийо/; - сред останалите персонажи /старци,жени,деца/ липсват мъжете, което обрича общността, представена като семейство, обитаващо един дом, имащо една майка:България, на безнадеждност.

4. ЖИВОТИНСКИ СВЯТ

- гарванът, вълкът – традиционни митологични същества, свързани с подземния свят, представени в неалегоричен смисъл;
- алитерацията на съгласните “г”, “р”, “з” подсилва злокобността

Бесилото се превръща в център на всемирната скръб

А/ символ на смъртта;

Б/ илюстрация на конкретен факт, заложен в заглавието;

В/ на него “виси със страшна сила” юнакът;

Г/ централни образи – на жертвения син, Родината – майка /символи на скръбта/

ИЗВОД: Бесилото се превръща в атрибут на насилието и произвола, но и символ на непримиримата готовност да се жертваш в името на майката-родина. То разделя и свързва майката –родина и нейния Един син. Бесилото създава ореол на святост, затова в творбата има момент на възхвала, изразена не по худ.път, а по-скоро в скрития смисъл на текста, защото в живота съществува диалектическо единство между скръбта и нейното надмогване.